

Påbud efter jordforureningsloven – Betaler forureneren altid?



Forureneren betaler som bærende princip

- Miljøbeskyttelseslovens § 4, stk. 4:
 - *"Den, der har forårsaget forurening af luft, vand, jord eller undergrund eller skabt risiko for, at en sådan forurening kan opstå, skal foretage de nødvendige foranstaltninger til at søge følgerne af forureningen effektivt forebygget eller afværget. Derudover skal den hidtidige tilstand søges genoprettet."*
 - Højesteret i Rockwool-dommen: culpaansvar
- Jordforureningslovens § 1, stk. 2, nr. 5:
 - *"fastholde forureneren som den, der først og fremmest skal foretage de nødvendige foranstaltninger til at afværge følgerne af en jordforurening og genoprette den hidtidige*

Påbud efter jordforureningsloven

- § 40: Undersøgelsespåbud:
 - Forureningen skal være sket eller fortsat efter **1. januar 1992**
- § 41: Afværgepåbud:
 - Den **væsentligste** del af forureningen skal være sket efter **1. januar 2001**
- Forurener-ansvaret:
 - **Erhvervsdrivende**: Ubetinget offentligretligt ansvar (objektivt ansvar)
 - **Andre**: Uforsvarlig adfærd (culpa) eller andet strengere ansvarsgrundlag (fx miljøerstatningsloven)

Påbud efter jordforureningsloven

- Undtagelser – afværgepåbud:
 - Krig, borgerlige uroligheder, atomskader og naturkatastrofer
 - Brand eller hærværk
 - Medmindre
 - forureningen skyldes forurenerens uforsvarlige adfærd, eller
 - en adfærd omfattet af strengere ansvarsregler (fx miljøerstatningsloven)
 - Forældelse: 30 år fra ophøret af produktionsmetode eller anlæg
- Undtagelse – undersøgelsespåbud:
 - *"hvis oprensningsspåbud på forhånd er udelukket"*

Miljø- og
Fødevareklagenævnets
afgørelser af 9. maj og 13.
juni 2022

• Sagerne 20/02655 og 20/00479:

- Forurening på en **privat ejendom**
- Bygning på 85 m² brød i **brand**
- Branden forårsagede spredning af asbestholdigt materiale i et boligkvarter på et areal på 8.572 m²
 - Der var asbestholdigt eternitmateriale på bygningsdele og terrasse på ejendommen samt på selve grunden og de omkringliggende ejendomme
- Kommunen meddelte påbud efter miljøbeskyttelseslovens § 46 om håndtering af affald

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser af 9. maj og 13. juni 2022

- MFKN:
 - Jordforureningsloven er lex specialis, og mulighederne herefter skal derfor først afklares
 - Forurening med asbeststøv og asbestholdige fragmenter spredt på og i de øverste jordlag er at anse som en jordforurening
 - Grundejer var ikke forurener, jf. JFL § 41, stk. 3, nr. 1
 - Grundejer havde ikke handlet uforsvarligt, og grundejer var derfor heller ikke forurener, jf. JFL § 41, stk. 3, nr. 2
 - Brand er i øvrigt undtaget
 - Der kunne derfor ikke meddeles påbud efter JFL

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelser af 9. maj og 13. juni 2022

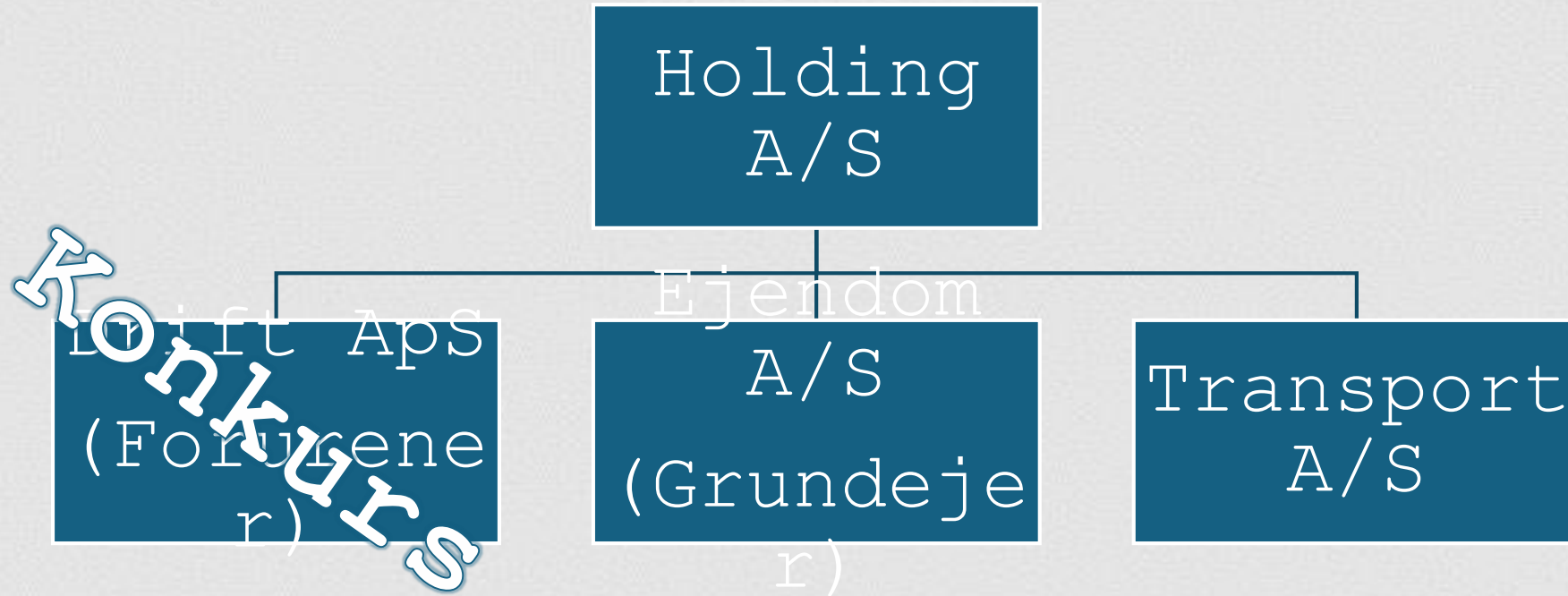
- MFKN:
 - Et flertal på to ud af tre:
 - *"Flertallet har i sin vurdering lagt vægt på, at det ikke ud fra ordlyden af og forarbejderne til miljøbeskyttelseslovens § 46, jf. § 43 med tilstrækkelig sikkerhed kan udledes, at en grundejer på objektivet grundlag skulle være pligtig til at fjerne asbestholdigt affald.*
 - *Flertallet har desuden lagt vægt på, at en grundejers handlepligt i almindelighed skal vurderes ud fra dansk rets almindelige ansvarsnorm, som er culpa, og at en grundejer på det pågældende område ikke uden særlig lovhjemmel kan blive ansvarlig på objektivet grundlag."*
 - Miljøbeskyttelseslovens § 46 kunne derfor heller ikke anvendes...

Påbud efter jordforureningsloven

- Påbudsmuligheden er styret af tidspunktet for forureningen
 - Forurening er oftest særdeles vanskelig at tidsbestemme, hvor der ikke er præcist kendskab til årsagen/hændelsen
 - Vanskeligt at løse, hvis lovgivning med tilbagevirkende kraft skal undgås
- Påbudsmuligheden er afskåret ved brand, hærværk mv.
 - Politisk besluttet – kan ændres ved lov
- Påbudsmuligheden (undersøgelse) er afskåret, hvis *det på forhånd er udelukket* at meddele afværgepåbud
 - Fastlagt af nævnet ved kompetence personlighed engagement praksis – kan ændres ved

Påbud efter jordforureningsloven

- Den juridiske person som
pligtsubjekt/påbudsadressat



Miljøretlig identifikation/ansvarsgennembru d?

- Miljøstyrelsens betænkning, nr. 1/1995, s. 97:
 - *"Efter omstændighederne bør der kunne ske identifikation mellem den nuværende ejer og dennes forurenende bruger."*
 - *"Det kan komme på tale under de foran omtalte betingelser, nemlig når det må antages,*
 - *at etableringen af et brugerselskab er sket for at undgå de miljøretlige pligter,*
 - *når selskaberne har samme ejerkreds eller hører til samme koncern, samt*
 - *når selskaberne drives som en enhed"*

Miljøretlig identifikation/ansvarsgennembru d?

- U.2012.2102H – Proms Kemiske Fabrikker
 - Proms drev gennem en længere årrække virksomhed med fremstilling af kemiske produkter.
 - Gennem vilkår i Proms miljøgodkendelse og ved konkrete påbud havde myndighederne gennem tiden stillet en række krav til bl.a. opbevaring og bortskaffelse af affald fra Proms produktion.
 - I 1994 gik Proms konkurs.
 - Umiddelbart før konkursen havde Proms overdraget sine aktiver til et nyt ApS
 - Teknisk og kommerciel direktør var de samme i begge selskaber
 - I maj 1997 gik ApS'et konkurs
 - Miljøstyrelsen og amtet rejste et krav på 18

Miljøretlig identifikation/ansvarsgennembru d?

- U.2012.2102H – Proms Kemiske Fabrikker
 - "Anpartsselskabet fortsatte virksomheden på grundlag af den eksisterende miljøgodkendelse, og [direktørerne], som udgjorde selskabets ansvarlige ledelse, var i kraft af deres hidtidige beskæftigelse i aktieselskabet bekendt med vilkårene i miljøgodkendelsen og med de påbud, der var udstedt i medfør af § 12 i bekendtgørelsen om olie- og kemikalieaffald.
 - Højesteret tiltræder, at anpartsselskabet i hvert fald under disse omstændigheder må anses for indtrådt i forpligtelsen til at bortskaffe kemikalieaffaldet i overensstemmelse med de vilkår og påbud, som var meddelt aktieselskabet"
 - Direktørerne blev dømt til at betale for håndteringen af affaldet fra Aps'ets drift

Miljøretlig identifikation/ansvarsgennembru d?

- Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 4. december 2023 i sag 20/00019
 - Afgørelse om ikke-påbud
 - Maskinfabrik - forurening med TCE
 - I perioden 1971 til 2004 blev den drevet af virksomhed A
 - Fra 2004 og frem af virksomhed B
 - Familien Brüscher var repræsenteret i direktionen og bestyrelsen på tværs af selskaberne i hele perioden
- Miljø- og Fødevareklagenævnet:
 - "Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer på den baggrund, at der er et **betydeligt personsammenfald i ledelsen** og efter det oplyste formentlig også i ejerkredsen af de to selskaber."
 - "Det er efter nævnets opfattelse derfor **sandsynligt, at (personer i) det fortsættende selskab** også før spaltningen kan have haft indflydelse på det ophørte selskab."

Miljøretlig identifikation/ansvarsgennembru d?

- Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 4. december 2023 i sag 20/00019
- Miljø- og Fødevareklagenævnet:
 - "Hertil kommer, at **aktiviteterne i det ophørte selskab**, herunder de aktiviteter, der var årsag til forureningen, efter det i sagen oplyste i hvert fald i en periode **blev videreført uændret i det fortsættende selskab**, og at det på tidspunktet for gennemførelsen af generationsskiftet var **almindeligt kendt**, at chlorerede opløsningsmidler (TCE) og nedbrydningsprodukter herfra generelt kunne give anledning til forurening."
 - "Uanset at kortlægningen af Ejendommen først er sket lang tid efter, må **dele af ejerkredsen og ledelsen i det fortsættende selskab således antages at have haft en vis viden** om, at der på Ejendommen kunne være opstået en forurening som følge af den langvarige

Miljøretlig identifikation/ansvarsgennembru d?

- Miljøstyrelsens udtalelse af 30. maj 2024 om miljøretlig identifikation mellem Nordic Waste A/S og DSH Recycling A/S
 - Nordic Waste A/S (under konkurs fra **22/1-24**) drev virksomheden
 - DSH Recycling A/S (under konkurs fra **19/11-24**) ejer ejendommen
 - Selskaberne var ejet af DSH Environment ApS
- Spørgsmålet var herefter, om der kunne ske miljøretlig identifikation mellem de to selskaber

Miljøretlig identifikation/ansvarsgennembru

• Miljøstyrelsens udtalelse af 30. maj 2024 om miljøretlig identifikation mellem Nordic Waste A/S og DSH Recycling A/S

- DSH Recycling A/S overtog ejendommen den **18/11-2016**
- DSH Recycling A/S ansøgte den **21/3-2017** om miljøgodkendelse og § 52-dispensation til efterbehandling af råstofgraven på ejendommen med uforurenede og lettere forurenede jord
- DSH Recycling A/S indsendte den **23/1-2018** en revideret ansøgning med en geoteknisk rapport
- DSH Recycling A/S modtog den **31/8-2018** miljøgodkendelse og § 52-dispensation
 - **Det fremgik af miljøgodkendelsen, at Nordic Waste A/S skulle være driftsherre**
- DSH Recycling A/S modtog den **13/12-2018** og **8/8-2023** tilladelser til udledning af overfladevand
- DSH Recycling A/S modtog den **14/1-2020** revideret

Miljøretlig identifikation/ansvarsgennembru d?

- Miljøstyrelsens udtalelse af 30. maj 2024 om miljøretlig identifikation mellem Nordic Waste A/S og DSH Recycling A/S

- "Det kan konstateres, at DSH Recycling A/S var bekendt med den risiko for jordskred, som bestod på ansøgningstidspunktet, og DSH Recycling A/S var dermed også bekendt med risikoen, da aktiviteterne med nyttiggørelse af jord blev placeret i det nystiftede Nordic Waste A/S."

- "DSH Recycling A/S og Nordic Waste A/S er desuden virksomheder, der hører til samme koncern, ligesom der i hvert fald har været en vis sammenblanding af virksomhedernes aktiviteter."

- "Hertil kommer, at tilførslen af jord til råstofgraven netop var et led i opfyldelse af den efterbehandlingssplan, som DSH Recycling A/S var

Miljøretlig identifikation/ansvarsgennembru

d?

- Miljøstyrelsens udtalelse af 30. maj 2024 om miljøretlig identifikation mellem Nordic Waste A/S og DSH Recycling A/S

- "Desuden har DSH Recycling A/S for 2019-2022 indberettet modtagne mængder jord på ejendommen til Region Midtjylland, ligesom selskabet er adressat for de meddelte udledningstilladelser af hhv. 13. december 2018 og 8. august 2023."

- "De nævnte forhold viser en betydelig fælles interesse mellem ejer (DSH Recycling A/S) og lejer (Nordic Waste A/S) i den jordtilførsel, som foranledigede det omhandlede jordskred, og dermed også en interesse for DSH Recycling A/S, som væsentligt afviger fra en udlejers sædvanlige interesse i sin lejers virksomhed."

- "Det er således Kammeradvokatens samlede vurdering, at der i nærværende sag er tale om et sådant særligt sags- og hændelsesforløb, at der er grundlag for, at også DSH Recycling A/S er ansvarlig efter miljøskadereglerne for det indtrufne jordskred."

Kontakt



Jacob Brandt

Advokat (L), partner

Tlf. 21 31 54 03

E-mail: jab@codexlaw.dk

kompetence personlighed engagement

codex
advokater